

2022/2142(INI)

22.3.2023

AVIZ

al Comisiei pentru afaceri externe

destinat Comisiei pentru afaceri constituționale

referitor la punerea în aplicare a clauzelor „pasarelă” în tratatele UE
(2022/2142(INI))

Raportoare pentru aviz: Tineke Strik

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru afaceri externe recomandă Comisiei pentru afaceri constituționale, care este comisie competentă, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

- A. întrucât un număr tot mai mare de amenințări, inclusiv războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, ascensiunea continuă a autoritarismului la scară mondială, politica externă îndrăzneată a Republicii Populare Chineze, urgența climatică și impactul pandemiei de COVID-19, remodelează profund mediul geopolitic imediat al UE și o îndeamnă să joace un rol mai puternic și mai coerent pe scena internațională; întrucât în contextul unei posibile extinderi viitoare a Uniunii, reforma internă și eliminarea unanimității devin și mai presante; întrucât cerința actuală de facto privind unanimitatea în cadrul Consiliului în toate chestiunile care intră sub incidența titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) este una dintre deficiențele majore ale UE, care îi afectează capacitatea de a acționa și o face incapabilă să facă față multora dintre provocările actuale; întrucât o reformă a proceselor decizionale ale UE ar trebui, prin urmare, să fie o prioritate pentru statele membre, pentru ca UE să fie în măsură să reacționeze mai rapid la înmulțirea unor dificultăți noi și emergente;
- B. întrucât potențialul pentru o acțiune rapidă, eficientă și eficace în materie de politică externă, securitate și apărare, astfel cum se prevede mai ales la articolul 48 alineatul (7) și la articolul 31 alineatul (3) din TUE, nu a fost încă valorificat din cauza lipsei unei percepții comune a amenințărilor, lipsei unei culturi a cooperării strategice și lipsei voinței politice din partea statelor membre;
- C. întrucât clauzele pasarelă, activate prin votul unanim al Consiliului sau al Consiliului European, ar putea fi utilizate pentru a trece imediat de la cerința unanimității la votul cu majoritate calificată (VMC) în domeniul de politică specifică, cu excepția deciziilor cu implicații militare sau a celor din domeniul apărării, fapt care ar spori imediat eficiența procesului decizional în domeniul politicii externe și de securitate comune (PESC) a UE; întrucât acest lucru ar permite UE să răspundă mai rapid și mai hotărât la schimbarea dramatică a mediului european de securitate ca urmare a războiului de agresiune dus de Rusia împotriva Ucrainei; întrucât utilizarea votului cu majoritate calificată ar putea, de asemenea, să protejeze UE de presiunile exercitate de țările terțe și de tacticile de dezbinare și dominare;
- D. întrucât Conferința privind viitorul Europei a arătat că cetățenii doresc un proces decizional mai eficient în domeniul politicii externe și de securitate prin folosirea VMC în locul unanimității;
- E. întrucât președinția cehă a Consiliului a trimis o scrisoare statelor membre cu o listă de domenii de politici specifice care ar putea trece la VMC;
- F. întrucât președinția cehă a enumerat 11 acțiuni concrete în domeniul afacerilor externe și al politicii de securitate și apărare comună (PSAC) legate de articolele 24, 27, 28, 29, 37, 39, 41, 42 și 44 din TUE;

1. regretă că clauzele pasarelă nu au fost niciodată utilizate în domeniul PESC din cauza lipsei de voință politică a statelor membre și în contradicție cu poziția clară a Parlamentului în acest sens și cu recomandările cetățenilor în contextul Conferinței privind viitorul Europei; consideră că provocările globale emergente și mediul geopolitic imediat al Uniunii și instabilitatea în materie de insecuritate, în special datorate războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, fac să fie în mod clar necesar ca UE să adopte procese decizionale mai rapide și mai eficiente;
2. este ferm convins că procesul decizional bazat pe unanimitate al Consiliului în chestiuni care intră sub incidența titlului V din TUE este profund inadecvat pentru a răspunde eficient provocărilor și crizelor internaționale emergente și pentru a modela acțiunea externă proactivă și decisivă a UE pe scena mondială; recunoaște că, dacă sunt activate, clauzele pasarelă ar putea îmbunătăți eficiența procesului decizional al UE; opinează, totuși, că clauzele pasarelă au deficiențe considerabile ce decurg din cerința privind unanimitatea pentru activarea lor și că, prin urmare, este necesară modificarea tratatului; invită statele membre să dea dovadă de voință politică pentru a limita utilizarea unanimității prin utilizarea clauzelor passerelle, precum și pentru a depăși practica de a impune dreptul de veto în chestiuni legate de acțiunea externă a Uniunii în scopul de a obține concesii în domenii de politică care nu au legătură cu aceasta;
3. îndeamnă președinția suedeză și viitoarele președinții spaniolă și belgiană a Consiliului să dea curs inițiativei președinției cehe a Consiliului într-un mod eficient, începând prin adăugarea pe ordinea de zi a primei reuniuni a Consiliului care urmează adoptării prezentului raport a utilizării clauzelor passerelle în domenii specifice din domeniul PESC și al acțiunilor externe pertinente ale Comisiei și să decidă cu privire la activarea acestora fără întârziere și cel târziu până la sfârșitul acestei legislaturi;
4. reamintește că articolul 48 alineatul (7) și articolul 31 alineatul (3) din TUE prevăd clauze pasarelă care pot face posibilă trecerea de la unanimitate la VMC în domenii care intră sub incidența titlului V din TUE; invită statele membre să folosească pe deplin clauzele pasarelă, în special pe cele prevăzute la articolul 31 alineatul (3) din TUE, fără întârziere, îndeosebi în domeniile prioritare;
5. îndeamnă statele membre să continue să depună eforturi în vederea dezvoltării unei percepții comune a amenințărilor și a unei culturi de cooperare strategică, alături de voința politică, și să treacă cu prioritate la VMC în ceea ce privește deciziile din anumite domenii ale PESC și din domeniile pertinente de acțiune externă ale Comisiei, începând în termen de un an, prin activarea clauzelor passerelle pentru domeniile prioritare; insistă ca aceste domenii prioritare să includă toate procesele decizionale privind regimurile de sancțiuni ale Uniunii, în special regimul mondial de sancțiuni al UE în materie de drepturi ale omului, precum și orice măsuri legate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, inclusiv măsuri restrictive, asistență în domeniul apărării și sprijin financiar și economic, precum și etapele intermediare în procesul de aderare la UE; îndeamnă statele membre să ia în considerare trecerea la VMC pentru unele decizii ale Consiliului referitoare la PSAC, cu excepția clauzei de apărare reciprocă de la articolul 42 alineatul (7) din TUE, precum și pentru crearea și desfășurarea de misiuni militare în cadrul PSAC care nu implică un mandat executiv;
6. îndeamnă Consiliul să se folosească mai mult de flexibilitatea prevăzută la articolul 31

alineatul (2) din TUE; invită Consiliul European să analizeze posibilitatea adoptării unui număr mai mare de decizii privind PESC și acțiunea externă pertinentă a Comisiei, în concordanță cu interesele și obiectivele strategice ale Uniunii în temeiul articolului 22 alineatul (1) din TUE, ambele privind relațiile Uniunii cu o anumită țară sau regiune și cele privind o anumită temă, permițând astfel votul cu majoritate calificată în temeiul articolului 31 alineatul (2) din TUE;

7. invită statele membre, după caz, să se folosească mai mult de cooperarea consolidată în domeniile PESC și ale acțiunii externe relevante a Comisiei și să ia în calcul adoptarea deciziilor în conformitate cu dispozițiile privind votul cu majoritate calificată prevăzute la articolul 333 alineatul (1) din TFUE și la articolul 330 din TFUE;
8. insistă că orice activare și punere în aplicare a clauzelor pasarelă în ceea ce privește titlul V din TUE nu trebuie să întârzie și nici nu poate constitui un pretext pentru lipsa de voință politică pentru a înlesni convocarea unei convenții prin activarea procedurii de revizuire a tratatelor prevăzută la articolul 48 din TUE, cu obiectivul, printre altele, de a consacra VMC pentru toate chestiunile legate de PESC și de domeniile pertinente de acțiune externă ale Comisiei în tratate;
9. reiterează necesitatea unui control parlamentar puternic asupra PESC, PSAC și acțiunii externe a Comisiei pentru a asigura responsabilitatea și legitimitatea democratică; invită Consiliul, Comisia și Serviciul European de Acțiune Externă să colaboreze în mod proactiv cu Parlamentul și să îl informeze în permanență; se angajează să îmbunătățească eficiența mecanismelor sale de supraveghere, mai ales atunci când acest lucru ar putea contribui la accelerarea procesului decizional în cadrul Consiliului;
10. reiterează faptul că, în așteptarea activării clauzelor pasarelă și a aplicării integrale a votului cu majoritate calificată în domeniile PESC și în domeniile pertinente ale acțiunii externe a Comisiei, opțiunea abținerii constructive prevăzută la articolul 31 din TUE ar trebui utilizată mai des pentru a depăși potențialele blocaje impuse de statele membre;
11. solicită ca clauzele pasarelă să fie folosite și pentru domeniile în care UE i-au fost conferite responsabilități.

**INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA
ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ**

Data adoptării	22.3.2023
Rezultatul votului final	+ : 48 - : 10 0 : 2
Membri titulari prezenți la votul final	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Włodzimierz Cimoszewicz, Michael Gahler, Kinga Gál, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, Pedro Marques, Fulvio Martusciello, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Gheorghe-Vlad Nistor, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Dragos Tudorache, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Membri supleanți prezenți la votul final	Engin Eroglu, Georgios Kyrtos, Sergey Lagodinsky, Erik Marquardt, Pina Picierno, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos, Milan Zver
Membri supleanți [articolul 209 alineatul (7)] prezenți la votul final	Annika Bruna, Clare Daly, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez

**VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL
ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ**

48	+
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Fulvio Martusciello, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Željana Zovko, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Engin Eroglu, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Dragoș Tudorache, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Dietmar Köster, Margarida Marques, Pedro Marques, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Pina Picierno, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos
Verts/ALE	Alviina Alametsä, François Alfonsi, Sergey Lagodinsky, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Thomas Waitz

10	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Annika Bruna, Bernhard Zimniok
NI	Kinga Gál, Kostas Papadakis
PPE	Miriam Lexmann
The Left	Clare Daly, Manu Pineda, Mick Wallace

2	0
S&D	Sergei Stanishev, Elena Yoncheva

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri